Č. 12.989.

Školství: * Na učitelstvo církevních obecných a občanských škol na Slovensku byly podle § 1 odst. 2 a § 27 ve spojení s § 41 učit. zákona č. 104/1926 Sb. vztaženy předpisy usnesení min. rady z 6. dubna 1922 o náhradě odškodného za cesty ke skládání odborných zkoušek.

(Nález z 2. října 1937 č. 6286/35-4.)

Prejudikatura: Boh. A 8704/30, 8789/30, 8843/30, 12.736/1937.

Věc: Římsko-katolická církev v Horním Hričově proti rozh. zem. úřadu v Bratislavě z 29. července 1935 o cestovném učitele církevní školy.

Výrok: Stížnost se zamítá.

Důvody: Cestovním účtem z 1. prosince 1934 domáhal se Bohumír K., učitelský čekatel římsko-katolické ludové školy v Hričově, náhrady cestovních výloh, vzniklých mu u příležitosti skládání zkoušky učitelské způsobilosti v Brně. Při tom však cestovné účtoval pouze k nejbližší komisi zkušební, t. j. v Banské Bystřici. Poněvadž římsko-katolická školní stolice této žádosti nevyhověla, obrátil se Bohumír K. na okr. úřad ve Velké Bytči, aby ve věci rozhodl.

Okr. úřad ve Velké Bytči výměrem z 25. června 1935 nevyhověl žádosti zmíněného učitelského čekatele v podstatě proto, že žadatel, který účinkuje na římsko-katolické škole v Horním Hričově od 1. listopadu 1932 jako dočasný učitel, má podanou žádost na státní školu na Moravě a nemíní tedy dále působiti na škole v Horním Hričově, takže složení zkoušky učitelské způsobilosti bylo jediné v zájmu žadatele a nikoli v zájmu udržovatele školy.

Nař. výměrem pozměnil žal. úřad k odvolání Bohumíra K. výměr okr. úřadu a uložil místní římsko-katolické církvi jako udržovatelce školy, aby vyplatila cestovní výlohy vykázané v cestovním účtu v podstatě z těchto důvodů: Podle výnosu min. škol. z 14. června 1922 č. 2140 pres., Věstník ročník IV. č. 106, povolila vláda 6. dubna 1922, aby státním zaměstnancům, kteří podle předpisů, platných pro jejich služební odvětví, jsou povinni podrobiti se odborné zkoušce a musí se k ní odebrati do místa, které je mimo jejich úřední místo, bylo poskytováno odškodné, totiž náhrada jízdného a dieta podle bližších předpisů ve výnosu uvedených. Uvedené usnesení min. rady platí i pro učitele národních škol a podle zákona č. 274/1919 Sb., resp. podle ustanovení 2 odst. § 1 zákona č. 104/1926 Sb. i pro učitele nestátních škol, a tím zřejmě i pro učitele církevních škol, a zároveň činí z cesty ke zkoušce za určitých předpokladů cestu, za kterou se poskytují náhrady podle obdoby předpisů platných pro úřední cesty. Vykonání zkoušky se posuzuje jako služební úkon«, a to »mimo vlastní působiště«. Nelze tedy zastávati názor, že by vykonání odborné zkoušky znamenalo jen pouhé získání odborné způsobilosti, které by bylo jediné v zájmu kandidáta, a že cesta ke zkoušce je jen soukromým interesem

kandidáta; nelze to tvrditi ani proto, že odvolatel má podanou žádost o přeložení na státní školu na Moravu, neboť ani zákon, ani uvedený výnos min. škol. a nár. osvěty, resp. cit. usnesení min. rady neobsahuje podobného obmezení, které by kandidátovi odňalo nárok na náhradu v případě, že po provedení zkoušky se dá přeložiti na jinou školu, neboť ani v tom případě složení zkoušky neztratí povahu »služebního výkonu.« —

O stížnosti uvažoval nss takto:

Svůj výrok, jímž uznal st-lku povinnou vyplatiti náhradu cestovních výloh vykázaných v cestovním účtu Bohumíra K., zakládá žal. úřad na stanovisku, že povinnost ta stihá st-lku ve smyslu § 1 odst. 2, věta 2 a § 45 učit. zákona č. 104/1926 Sb., ježto byly splněny podmínky rozhodného zde předpisu pro přiznání cestovních výloh, t. j. usnesení vlády z 6. dubna 1922, jež se vztahuje i na učitele škol církevních. Proti tomuto stanovisku namítá stížnost, že zákon č. 104/1926 Sb. nemluví nikde o učitelích církevních škol a že proto nelze ani per analogiam dovoditi, že by zatížení z tohoto zákona plynoucí mělo postihnouti i vydržovatele církevních škol.

Nss nemohl stížnosti přisvědčiti, neboť konstantně judikuje (srv. na př. poslední z nálezů Boh: A 12.736/37), že platová ustanovení zákona č. 104/1926 Sb. se vztahují ve smyslu 2 věty 2 odst. § 1 do doby, než bude vydán zvláštní zákon, zmíněný v prvé větě 2 odst. § 1 cit. zákona, též na učitelstvo veřejných církevních škol obecných a občanských na Slovensku a v Podkarpatské Rusi, jež spadá pod pojem »učitelstva ostatních veřejných škol . . .«. Podle § 45 cit. zákona nesou pak náklady vzniklé prováděním t o h o t o zákona d o s a v a d n í vydržovatelé, a těmi jsou u škol církevních ve smyslu §§ 10 a 11 zák. čl. XXXVIII:1868 náboženské společnosti.

V dalším pak stížnost nepopírá zásadní názor žal. úřadu, že přes učit. zákon č. 104/1926 Sb. je zde pro posouzení sporného nároku směrodatné usnesení vlády z 6. dubna 1922, a nss shledal názor ten správným vzhledem k tomu, že vlád. nař. ve smyslu § 27 učit. zákona nebylo dosud vydáno a platí tudíž podle § 41 tohoto zákona předpisy dosavadní. Takovým dosavadním předpisem upravujícím náhrady cestovních výloh a diet za cestu k povinné odborné zkoušce jest i usnesení vlády z 6. dubna 1922, jež podle zákona č. 274/1919 Sb. a § 1 odst. 2 zákona č. 104/1926 Sb. platí i pro učitele nestátních škol veřejných na Slovensku (srov. Boh. A 12.736/37).

Stížnost však namítá, že nejsou splněny předpoklady onoho vládního usnesení, ježto nejde o povinnou odbornou zkoušku, nýbrž o zkoušku konanou v osobním, soukromém zájmu učitelské osoby. Leč ani po této stránce neshledal soud stížnost důvodnou, neboť vyslovil již v nálezech Boh. A 8704/30 a 8843/30, že cesty konané učitelskými osobami ke zkoušce učitelské způsobilosti na školách obecných a k odborné zkoušce pro školy měšťanské lze zásadně zahrnouti pod pojem cest ve smyslu § 27 učit. zákona, resp. pod pojem služebního výkonu mimo služební působiště ve smyslu cit. vlád. usnesení z 6. dubna 1922, a že jde tu při povaze zkoušek těch o povinné zkoušky odborné. Na názorech těch trvá soud i v daném případě

a odkazuje co do jich odůvodnění ve smyslu § 30 jedn. řádu pro nss č. 191/1937 Sb. na cit. nálezy. Poznamenává se toliko, že uvádí-li stížnost na podporu svých názorů nález nss z 26. června 1930 č. 10.625 Boh. A 8704/30, pak přikládá nálezu tomu smysl, jakého nemá. Pravý opak je jeho obsahem. Stížnost patrně měla na mysli nález jiný, t. j. z 2. října 1930 č. 15.097 Boh. A 8789/30, leč v tomto nálezu šlo o cestu ke zkoušce způsobilosti vyučovati češtině a o takové zkoušce prohlášeno, že není povinnou. O zkoušku toho druhu však v daném případě nejde.

Pokud stížnost namítá, že udržovatel školy neměl morální protihodnotu za vyšší kvalifikaci učitele, ježto tento od 1. září 1935 nastoupil na škole na Moravě, jde tu o okolnost, která nastala teprve po vydání nař. rozhodnutí, jež mělo na mysli stav, jaký tu byl v rozhodné době, kdy učitel dosud na církevní škole v Horním Hričově působil. Při tom přehlíží stížnost, že žal. úřad též vyslovil, že ani okolnost, že st-l již v době konání zkoušky měl podanou žádost za přeložení na státní školu na Moravu, neodnímá cestě ke zkoušce té povahu povinného »služebního výkonu«, a že ani zákon ani cit. usnesení vlády nezná nějakého omezení v této relaci. Proti tomuto stanovisku nemá však stížnost formulovaných námitek, t. j. se zřetelem k tomu, že zmíněný učitel ještě v době vydání nař. rozhodnutí a téměř po ¾ roku od vykonání zkoušky na církevní škole v Horním Hričově účinkoval. —

Č. 12.990.

Policejní věci: Otázku, zda individuální příkaz vydaný na základě čl. 3 odst. 1 zákona č. 125/1927 Sb. je ve shodě se zákonem či ne, nelze řešiti v trestním řízení, zavedeném pro nedbání tohoto příkazu, nýbrž jen na základě opravného prostředku podaného proti onomu příkazu jeho adresátem.

(Nález z 2. října 1937 č. 14.339/37.)

Věc: Theodor H. v Sinevíru proti rozh. zem. úřadu v Užhorodě z r. 1934 o přestupku čl. 3 odst 1 zákona č. 125/1927 Sb.

Výrok: Stížnost se zamítá.

Důvody: Rozsudkem z 5. září 1933 okr. úřad ve Volovém uznal st-le vinným přestupkem čl. 3 odst. 1 org. zákona č. 125/1927 Sb., jehož se dopustil tím, že přes výslovný zákaz okr. úřadu ve Volovém vykonával dále kněžské funkce a bohoslužebné obřady jako pravoslavný duchovní, aniž si opatřil povolení, resp. ustanovovací dekret od eparchiální správy v Mukačevě, a odsoudil jej podle cit. zákona k pokutě 300 Kč, v případě nedobytnosti k 3dennímu uzamčení.

Nař. rozhodnutím byl uvedený rozsudek potvrzen.

O stížnosti podané na toto rozhodnutí nss uvážil:

První stolice uznala st-le vinným přestupkem čl. 3 odst. 1 org. zákona č. 125/1927 Sb., poněvadž nedbal zákazu daného mu v základě